

Nørre Kvarters grønne lunger. En undersøgelse af mulighederne for systematisk byforgroennelse i et kvarter med store bevaringsmæssige interesser.

Jens Hvass

*Kunstakademiets Arkitektskole
København 2007*

Introduktion.....	5
Nørre Kvarters gaderum	15
Larsbjørnsstræde	22
Studiestræde	24
Bispeterovet	26
Nørregade	28
Sankt Petri Kirke.....	30
Larslejsstræde	32
Sankt Peders Stræde.....	34
Teglårdstræde og Sundhedshusets plads.....	36
Portåbninger	38
Jarmers Plads og Nørre Voldgade	40
Vester Voldgade.....	42
Registreringskort over Nørre Kvarter	45
Biofaktor	55
Rundtur i karré 1	63
Rundtur i karré 2	75
Rundtur i karré 3	85
Rundtur i karré 4	97
Rundtur i karré 5	107
Rundtur i karré 6	117
Rundtur i karré 7	127
Perspektiv	137
Noter	139
Litteraturliste	151

Biofaktor

En biofaktor er et mål for omfanget af et områdes grønne elementer set i forhold til dets størrelse. Forskellige belægninger og beplantningstyper har forskellig biologisk aktivitet og tæthed - og dermed forskellig biofaktor.

Typisk vil biofaktoren være størst ved modne, højt udviklede biotoper som den frit voksede skov, som er karakteriseret af et komplekst samspil af et meget højt antal arter og organismer. Mange af vore kultiverede landskabs-typer, både i landbruget og i byen, vil heroverfor have en lavere biofaktor. Typisk vil det være sådan, at jo højere kulturtryk (jo mere beskæring, høst og pleje, jo tættere bebyggelse og trafik) jo lavere vil biofaktoren være.

Den moderne by har gradvist fortrængt de grønne elementer, og i de grønne enklaver, som stadig findes mellem husene, er livsvilkårene mere dikteret af vedligeholdelsespraktiske rationaler end af forståelsen af det livsvigtige i at styrke symbiosen mellem menneske og natur. De nuværende byer er usunde og ubæredygtige og har udviklet et stadig mere kunstigt forhold til vores naturgrundlag. Men det behøver ikke at være sådan. Udviklingen kan vendes. Udviklingen *skal* vendes, og fremtidens bæredygtige by må nødvendigvis reetablere en tilknytning til naturen og blive reintegreret i levende systemer af langt højere kompleksitet. En højere biofaktor - det at fremtidens by rummer langt mere natur - er et mål for denne udvikling.

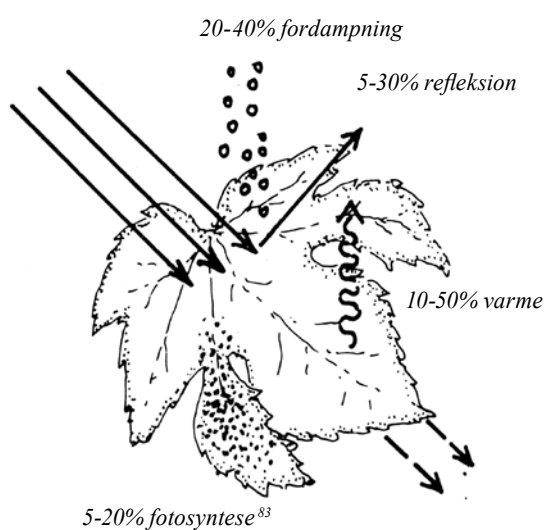
Biofaktor-beregningen stammer fra Tyskland, hvor den bliver brugt i byplanlægningen. Man kan for eksempel for et industriområde stille krav om en biofaktor på 0,4, for et boligområde 0,6 og for en børnehave 0,8. I Sverige har man tilsvarende eksempler på, at der indgår biofaktor-krav i lokalplaner. Herhjemme er brugen af biofaktor-beregninger endnu ikke så langt fremme, men det indgår for eksempel i grønne regnskaber for boligbebyggelser.⁷⁷

En høj biofaktor indikere en høj grad af fotosyntese. Når sollyset rammer planternes blade, sker der i bladenes grønkorn en fotosyntese, hvor kuldi-oxid (CO₂) og vand (H₂O) omdannes til glukose (C₆H₁₂O₆) og ilt (O₂). En øget fotosyntese og binding af CO₂ i levende plantemateriale virker således positivt ind i det CO₂-regnskab, som verdenssamfundet i disse år er ved at gøre til målestok for indsatsen mod den globale opvarmning.⁷⁸ Gennem en systematisk byforgrønnelsesproces kan vi være med til at afbøde byens nu stærkt negative indflydelse på CO₂-regnskabet - og dén globale opvarmning, som truer med at accelerere globale klimaændringer.

Bladet er i al sin enkelhed en genial solfanger: skabt af fornyelige ressourcer, selvproducerende, selvforsynende, selvopretholdende, selvfornyende og fuldt recirkulerbar - alt sammen uden behov for lagringsmedier, lossepladser, transport og højteknologi. Og så findes bladet i et utal af smukke former.

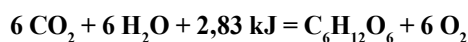
Omfanget af planternes biologiske aktivitet hænger nøje sammen med bladarealet. Som man kan se af tabellen i marginen til venstre, har for eksempel uklippet græs langt større bladoverflade pr. m² end klippet græs. Der kan således være en faktor 100 til forskel, alt efter om man på en tagflade vælger en sedumbestantning af små stenerter eller et uklippet græstag. Tilsvarende er der bladarealmæssigt - og dermed også fotosyntesemæssigt og luftrensningsemæssigt - stor forskel på, om man til en facade vælger rådhusvin, som

Af 100% lysindfald bliver:

Når lyset rammer et blad, aktiverer det en række processer, som har vital betydning for opretholdelsen af vore basale livsvilkår. Alene derfor er der al mulig grund til at styrke byens grønne lunger.

Fotosyntesen sker efter følgende formel:

Bladoverflade i m² pr. m² mur- og jordflade⁸⁴

Klippet græs 3 cm	6 m ²
Klippet græs 5 cm	9 m ²
60 cm langt græs	op til 225 m ²
Uklippet græstag	over 100 m ²
Sedum, til 8 cm	1 m ²
Sedum, meget tæt, til 10 cm	2,4 m ²
Rådhusvin/vildvin 10 cm tyk	3 m ²
Rådhusvin/vildvin 20 cm tyk	5 m ²
Vedbend 25 cm tyk	11,8 m ²

Biofaktor-beregning

	biofaktor	basis m ²	eks. 1 m ²	eks. 2 m ²	eks. 3 m ²	eks. 4 m ²
Belægninger						
Asfalt, beton	0,0	90	0	0	0	0
Brosten, grusflade	0,2	0	90	80	20	60
Piksten, armeret græs	0,4	0	0	0	60	0
Tætklippet græs	0,5	0	0	0	0	0
Fritvokset græs, stauedebed	1,0	0	0	10	10	30
Beplantninger						
Buskads og hække	1,5	0	0	0	0	0
Træer, mindre	2,0	0	0	0	0	0
Træer, store	3,0	0	0	0	0	0
Vand						
Vandkunst	0,5	0	0	0	0	0
Biologisk levende søareal	1,5	0	0	0	0	0
Facadebeplantninger						
Facadebeplantning, tæt/klippet	0,5	0	50	120	160	40
Facadebeplantning med volumen	1,0	0	0	0	0	40
Facadebeplantning med stort volumen	1,5	0	0	0	0	40
Tagbevoksninger						
Tagplantning, sedum	0,5	0	0	0	0	0
Tagplantning, fritvokset langt græs	2,0	0	0	0	0	0
Samlet grundareal		280	280	280	280	280
Biofaktor		0,00	0,15	0,31	0,42	0,58

Dette Excel-ark kan downloades fra www.jenshvass.com/agenda21/biofaktor.html

kun danner ét lag blade, eller en beplantning, som med tiden vokser sig stor og tyk. Endda vil der være situationer, hvor netop sedum og rådhusvin er den rette løsning.

I dagtimerne producerer 25 m² bladoverflade via fotosyntesen cirka 27 g ilt pr. time, hvilket modsvarer et menneskes forbrug. Hvis man korrigerer for nat- og vinterstilstand, går der på årsbasis omkring 150 m² bladareal til at producere ilt til ét menneske. Dette svarer således til omkring 40 m² rådhusvin, 10-15 m² tyk vedbendbevoksning, 1,5 m² langt, fritvokset tag eller et træ med en diameter på 5 m.⁷⁹

Biofaktor-beregningen er en måde, hvorpå man kan afveje de enkelte faktorer vægt og styrke og få et samlet *mål* for de grønne elementer. Ovenstående regneark er udarbejdet til vilkårene i tæt bymæssig bebyggelse. Her har hver belægnings- og beplantningstype fået tildelt en biofaktor, som afspejler forskelle i den biologiske aktivitet. Med dette regneark kan man beregne en given ejendoms biofaktor og afprøve, hvordan forskellige ændringer vil virke ind på biofaktoren. Regnearket er tilgængelig på www.jenshvass.com, hvor der også er yderligere instrukser om anvendelsen.

Med dette regneark kan man beregne en biofaktor for et givet område. Ved først at taste eksisterende forhold ind i venstre kolonne, kan man i de følgende kolonner se, hvordan man gennem ændringer af belægningstype og etablering af beplantning af forskellig beskaffenhed - gennem en sum af indsatser - kan etablere en ganske pæn biofaktor selv i en meget tæt bebygget situation som her.

Tallene i regnearket tager udgangspunkt i Studiestræde 5, se billederne på næste side.

Herover ses billeder fra Studiestræde 5, som er brugt som eksempel i regnearket.

I eksempel 1 er bagmuren mod nr. 5 tilplantet med rådhusvin i 4 meters højde, i eksempel 2 får rådhusvinen lov at løbe helt op i 10 meters højde, i eksempel 3 er der yderligere etableret 40 m² facadebeplantning på gårdens vinduesfacader, mens der i eksempel 4 er brugt facadebeplantning med volumen og med stort volumen.

Samtidig er asfaltbelægningen i eksempel 1 skiftet med brosten. I eksempel 2 er der etableret et smalt bed i gårdens hele længde, i eksempel 3 er en del af brostenene erstattet med piksten, og i eksempel 4 er der indarbejdet et regulært grønt areal.

I regnearket på modstående side er Studiestræde 5 brugt som eksempel. Med en lille smal grund med for-, side- og baghus i 4-5 etager og et grundareal på 280 m² er Studiestræde 5 en typisk ejendom for Nørre Kvarter. Friarealet er 90 m², hvilket giver en bebyggelsesprocent på 300%.⁸⁰

I venstre kolonne er den nuværende situation indtastet. Da der ikke findes grønne elementer overhovedet, er biofaktoren 0. Herefter kan man lave forskellige scenarier med gradvist mere grønt. Som man kan se i eksempel 4, er det muligt gennem en sum af indsatser at opnå en biofaktor på 0,58.

Regnearket er udarbejdet på baggrund af et regneark fra Statens Byggeforskningsinstitut til brug ved udarbejdelsen af grønne regnskaber for boligbebyggelser. Det er dog ændret, således at det samlede grundareal skal indtastes.⁸¹ Hvis man foretrækker at lave en biofaktor-beregning i forhold til friarealet, kan man i stedet blot indtaste dette. Men det giver ikke noget reelt billede af den biologiske tæthed i den tæt byggede by. I eksemplet ovenfor ville man ved kun at benytte friarealet opnå en biofaktor på 0,48, 0,96, 1,31 og 1,80 for de fire eksempler - eller omkring 3 gange højere.

I problemformuleringen til *Nørre Kvarters grønne lunger* skrev jeg, at jeg

Biofaktor-beregning for karré 3					
#	sted	areal	type	biofaktor	beplantningstype og evt. kommentar
01	VG 12	80 m ²	bagmur, få åbn. *	0,5	rådhusvin, evt. blandet bevoksning
02	VG 12A	25 m ²	vinduesfacade	1,0	blåregn/træmorder på klatrestativ, udformet som solafskærmning
03	LB 6	20 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
04	LB 6	110 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
05	LB 8	50 m ²	bagmur *	1,0	rådhusvin og vildvin, evt. blandet bevoksning
06	VG 12A	110 m ²	vinduesfacade	1,0	blåregn/træmorder på klatrestativ, udformet som solafskærmning
07	VG 12A	60 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin, præcist holdt fri af tagkanter
08	LB 8	90 m ²	gavl/vinduesfacade	0,5	rådhusvin, præcist holdt fri af tagkanter
09	LB 10	30 m ²	vinduesfacade *	1,0	blåregn/træmorder på klatrestativ, udformet som solafskærmning
10	LB 10	30 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin, præcist holdt fri af tagkanter
11	VG 12A	400 m ²	taghave	0,5 ^x	350 m ² sedum, (50 m ² græs bf 2 ^x), 50 m ² terrasse på 450 m ² fladt tag
12	LB 10	30 m ²	vinduesfacade	1,0	blåregn/træmorder på klatrestativ, udformet som solafskærmning
13	LB 12	60 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin, evt. delvist blandet beplantning
14	LB 12+14	90 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin
15	LB 12	15 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin, evt. slyngende planter på wire
16	LB 14	35 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin, evt. slyngende planter på wire
17	LB 14 SS 2	10 m ²	mur *	2,0	blomstrende slyngplanter som klematis
18	SS 21	50 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin
19	SS 21	25 m ²	vinduesfacade	1,0	blåregn/blomstrende vækster på wire
20	SS 19	110 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin, præcist holdt fri af tagkanter
21	SS 19	10 m ²	bagmur *	1,5	slyngende vækst på wire (blåregn)
22	SS 17	60 m ²	bagmur *	1,5	slyngende vækst på wire (blåregn)
23	SS 15	30 m ²	gavl *	1,5	slyngende vækst på wire (blåregn)
24	SS 13A	80 m ²	gavl+bagmur *	1,0	vedbend (eksisterende), klippes mod tag
25	SS 13D	5 m ²	vinduesfacade	1,5	slyngende vækst på wire - (klematis, blåregn)
26	SS 13D	40 m ²	gavl *	1,0	vedbend (eksisterende), klippes mod tag
27	SS 13	15 m ²	vinduesfacade	1,5	blomstrende vækst på stativ
28	SS 13C	50 m ²	gavl, få åbninger	0,5	rådhusvin
29	SS 7	60 m ²	gavl, få åbninger	0,5	rådhusvin
30	SS 7	40 m ²	bagmur *	1,5	vedbend
31	NG 7D	55 m ²	vinduesfacade *	1,0	slyngende vækst (blåregn/træmorder) på stativ
32	NG 7D	130 m ²	vinduesfacade	1,5	slyngende vækst (blåregn) på stativ udformet som solafskærmning
33	NG 7D	50 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
34	SS 11	35 m ²	gavl *	1,0	rådhusvin
35	SS 9+11	90 m ²	gavl *	1,5	rådhusvin+blandet beplantning på wire
36	SS 13B	80 m ²	gavl *	0,5	rådhusvin
37	SS 9	30 m ²	3 altaner+gavl	1,0	blåregn på wire/altanbrystning
38	SS 7+9	15 m ²	altan+gavl	1,5	blåregn på wire/altanbrystning
39	SS 5	170 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin+blandet beplantning på wire
40	SS 5	25 m ²	vinduesfacade	1,0	kandelaberklippet rådhusvin
41	SS 3	120 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
42	SS 1	90 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
43	NG 7	100 m ²	bagmur	0,5	rådhusvin
44	SS 1	40 m ²	taghave	1,5	småblomstrede rosa/hvide klematis over facadeudhæng, 40 m
45	GT 8	40 m ²	bagmur	0,5	rådhusvin
46	GT 14	100 m ²	mur+gavl, få åbn. *	1,0	vedbend
47	GT 14+18	120 m ²	mur+gavl, få åbn. *	0,5	rådhusvin
48	GT 16	160 m ²	bagmur+mur *	0,5	rådhusvin
49	GT 16+18	100 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
50	GT 18	240 m ²	bagmur *	1,0	rådhusvin+blandet beplantning på wire
51	GT 18	35 m ²	vinduesfacade	0,5	kandelaberklippet rådhusvin
52	VG 2B	30 m ²	vinduesfacade	1,0	slyngende vækst (blåregn) på stativ, udformet som solafskærmning
53	VG 2B	50 m ²	gavl *	1,5	tyk bevoksning (vedbend, arkitektens træst)
54	VG 2B-D	120 m ²	4 vinduesfacader	1,0	slyngende vækst (blåregn) på stativ, udformet som solafskærmning
55	VG 2C-D	85 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
56	VG 2B-D	550 m ²	taghave	0,5 ^x	500 m ² sedum, (50 m ² græs bf 2 ^x), 75 m ² terrasse på 625 m ² fladt tag
57	VG 4	50 m ²	gavl *	1,0	blåregn på wire/altanbrystning
58	VG 4	140 m ²	gavl/trappe/bagmur	0,5	rådhusvin+blåregn
59	VG 6	100 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
60	VG 8	120 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
61	VG 8	50 m ²	bagmur *	0,5	rådhusvin
62	VG 10	210 m ²	3 brandtrapper	1,0	slyngende vækster (blåregn/træmorder)
63	VG 10	110 m ²	bagmur *	1,0	rådhusvin+blandet beplantning på wire
64	VG 10	60 m ²	2 trappetårne *	1,5	vedbend, tyk beplantning
65	VG 10	35 m ²	vinduesfacade *	1,0	slyngende vækst (blåregn) på stativ, udformet som solafskærmning
66	VG 10	110 m ²	bagmur *	1,0	rådhusvin+blandet beplantning på wire
	i alt	5.435 m ²	karré 3	0,3	blandet bevoksning

Herover er det udsigten fra Sankt Petri Kirkes spir mod syd ind over karré 3. I forgrunden er det Studiestræde. Tallene i billedet refererer til skemaet på modsatte side.

Skemaet på modsatte side viser de enkelte poster i karré 3s beplantningspotentiale. En * angiver at den pågældende mur står i skel.

Biofaktor-beregning for karré 3

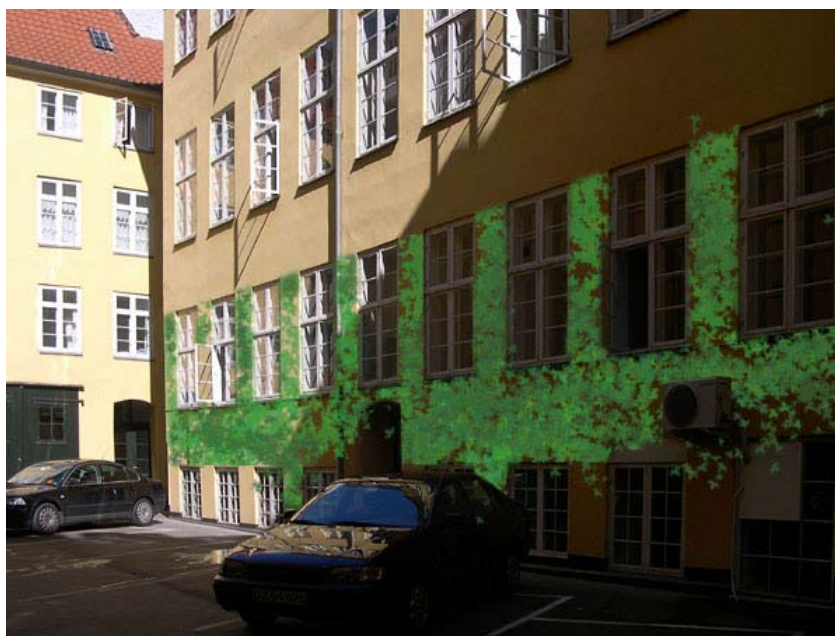
Samlet areal ⁸⁵	13.500 m ²	100%
Heraf friareal	~2.000 m ²	15%
Heraf bebygget	~11.500 m ²	85%
Beplantningspotentiale	5.435 m ²	40%
Heraf taghaver	1.040 m ²	8%
Heraf gavl- og bagmure	3.200 m ²	4%
Nuværende biofaktor	0,024	1 x
Biofaktor forøgelse	0,31	13 x
Biofaktor i alt	0,33	

sigtede mod at kunne anvise muligheder for en fordobling af Nørre Kvarters 'lungekapacitet'. Men biofaktor-beregninger for hele kvarteret vil være meget arbejdskrævende at gennemføre. Jeg har derfor valgt karré 3 som eksempel og har prøvet at illustrere beplantningspotentialet for dette område ved en systematisk tilplantning af gavle, bagmure og vandette tagflader.

Karré 3 er nærmere behandlet pp. 84-95, så den vil kun blive sporadisk introduceret her. Karreen er en af kvarterets tættest bebyggede og mindst grønne karreer - karreens træer kan tælles på én hånd. Bebyggelsesprocenten er på over 400%, og omkring 85% af karreens 13.500 m² er bebygget, hvilket giver et friareal på kun 15%. Som man kan se af registreringskortene pp. 46, 48 og 50 er friarealerne for en stor dels vedkommende asfalterede og har overvejende funktion som adgangs- og parkeringsarealer. Hvis man beregner biofaktoren for karré 3 og medregner de åbne belægninger, facadebeplantninger, buskadsler og træer, som findes i karreen, giver det en biofaktor på kun 0,024 - hvilket er meget lavt og blot omkring en hundrededel af biofaktoren for et fuldt udviklet økosystem.

Jeg har derefter gennemgået karré 3s bebyggelse, flade for flade, for at afdække det samlede beplantningspotentiale ved en systematisk tilplantning af de mange nu tomme gavle og bagmure. Man vil herigennem kunne opnå en biofaktor på 0,33 - eller omkring en 13-dobling af det nuværende grønne volumen.⁸² En byforgroenelse af dette omfang vil indebære et helt anderledes sundt, varieret og oplevelsesrigt bymiljø.

Skemaet på modstående side viser de medregnede facade- og tagbeplantninger. De i alt 5.435 m² beplantning svarer til 40% af karreens areal, eller 270% af karreens friareal. Dette tydeliggør, at man i byforgroenelsen af en tæt bystruktur som denne er nødt til at se op - og i stor udstrækning inddrage

de lodrette flader. Selvom bagmurene typisk er over 15 m høje, har jeg ved beregningerne anvendt en maksimal højde på 10 m, hvilket svarer til, hvad man ved en årlig beskæring ville klippe en rådhusvin tilbage til.

For at visualisere beplantningspotentialiet for karré 3 har jeg udarbejdet et kort over karré 3, som findes på www.jenshvass.com (se modstående side). Via kortets små firkanter kan man gå på opdagelse i karreens indre og klikke billeder frem dels af karreens nu meget få grønne elementer, dels af de mange lodrette flader, som er potentielt egnede til beplantning. De steder, hvor der er mulighed for facadebeplantning, ligger der under billedet af de eksisterende forhold et billede, hvor beplantningen er antydnet som på billederne herover. Disse billeder fremkaldes ved at føre musen ind over billedet. Der er ikke tilstræbt nogen 'naturalisme' i skildringen - blot at visualisere beplantningspotentialiets omfang og samspillet mellem bygning, rum og beplantning. De mange billeder er kædet sammen til en rundtur, som giver et godt indblik i karré 3s bebyggelsesstruktur og beplantningspotentialie.

En biofaktor-beregning giver et mål for den plantemæssige tæthed og biologiske aktivitet. Det er et rent *kvantitativt* mål, som ikke siger noget om de

Kortet over karré 3 på modstående side findes på www.jenshvass.com. Her kan man ved at klikke på de små firkanter hente billeder frem i popup-vinduer af potentielle beplantningsflader. Ved at holde musen over billedet kan man dernæst få en idé om den mulige beplantnings omfang, skitseret som på billederne herover.

Der er i skitseringen ikke tilstræbt nogen grad af 'naturalisme', men kun at illustrere beplantningspotentialiets omfang og samspillet mellem arkitektur og beplantning i en bystruktur som i karré 3.

Karré 3s beplantningspotentiale.

æstetiske kvaliteter eller om økosystemernes kompleksitet. Men endda kan man sige, at en øget biofaktor på en lang række områder vil øge livskvaliteten i vore nuværende bymiljøer og grundlæggende gøre dem mere *levende*.

Sammenfattende kan man sige, at en fuld implementering af en facadebeplantning, som den her er skitseret for karré 3, i løbet af en cirka ti-årig periode vil føre til en byforgrønning med en tæthed på højde med de fleste forstads- og villakvarterer. Man ville nå en situation, hvor de mange vinduesfacader i karreerne står i grønne omgivelser, og ikke som nu i en stenørken. Facadebeplantning i dette omfang vil fordrø en vis pasning, ikke mindst i etableringsfasen. Men det vil indebære en lang række positive indvirkninger på vore livsvilkår - på bymiljøets biodiversitet, mikroklima, oplevelsesrigdom og sundhed såvel som på vor bys indflydelse på omverden.

De øvrige karreer har områder, hvor der er mere grønt end i karré 3, så en tilsvarende biofaktor-beregning ville vise en lidt lavere forøgelse end karré 3. Men som det vil fremgå af rundturene i de enkelte karreer i det følgende, er der for størstedelen af Nørre Kvarter tale om samme fortættede bytekstur som karré 3 - og dermed om samme store beplantningspotentiale.